

Hoogovens schaaktoernooi 2013

Impressies, herinneringen, beschouwingen
Door: Nico van der Hoogt

Het nieuwe jaar heeft amper - al blèrend - zijn eerste wankele stapjes gezet wanneer vanaf de boorden van de Noordzee een luide lokroep weerklinkt: “*Kom schaken mensen, het is zover!*” De èchte liefhebber kan dit sirenengezag (zie volg. afb.) onmogelijk weerstaan en spoedt zich dan spoorwegs naar het Saint Tropez van het noorden; ik bedoel de mondaine badplaats Wijk aan Zee. Waar in plaats van een stralend zonnetje en palmenpracht de stoere staal-smelterijen ter plaatse hun rookpluimen uitbraken onder een zwerk van mist en vochtige koude. Want hier verzamelt zich al sinds jaar en dag uit alle denkbare windstreken een kakelbonte stoet van Caïssa-aanbidders om te spelen in het belangrijkste toernooi dat de schaakwereld kent: de Hoogovens, zoals de èchte adepten het liefkozend heten. En niks geen Corus of Ta Ta. Flauwekul. *Hoogovens, punt.*

Sinds jaar en dag levert onze Erkend Koninklijke hieraan met een horde liefhebbers een bijdrage van belang; in hoogtijdagen werden er soms wel 20 hunner gespot! Ikzelf trad daarbij alweer dertig jaar geleden voor het eerst aan. Meegelokt door de opwindende verhalen van oud leden Ronald Traa en Ger Cuijpers die mijn toernooitalent reeds onderkenden. Daarna was het hek al snel van de dam en breidde de Ven-

losche delegatie zich zienderogen uit waarbij behalve de 4 kampen ook de 10 kampen werden gespeeld. Illustere namen in dit verband o.a. zijn verder: erelid IGM Paul van der Sterren, Hans Schmidt, Jos Rievers, Jean Paul Joosten, Ron Vink, Ger van Leipzig, Theo van Spijk, Bas van der Grinten, Henk Jager, Willi Schmitz, Maarten Strijbos, Sjraar Munten, Dick Kappert, Rien Waltmans, Thijmen, Geert, Peter Schoeber, Stephan Thijssen, de gebroeders Nabuurs, Frans Mertens, Dirk Bergmans, Piet Thijssen, Peter T'mans, Henk van Gool, Boeb & Johan Jacobs, Hans Hoedemaeckers, oud-leden Ron Puyn¹, Lucien van de Lisdonk en dan ben ik er ongetwijfeld nog een aantal vergeten. Nieuwkomers dit jaar waren Peter Smith, Albert en Jacqueline!

Auteur-schaker Ron Puyn

Sirenengezag

De Sirenen waren wezens, half vogel, half vrouw, die met hun *gezag* de voorbijvarenden naar het strand van hun eiland lokten, alwaar zij op de klippen schipbreuk leden. Odysseus ontsnapte, volgens het verhaal van Homerus, aan hun gezang door de oren van zijn bemanning te vullen met was en zichzelf vast te laten binden aan de mast van het schip. Slim baasje! Maar schaken kon hij niet...

¹ Auteur van fascinerende thrillers onder het pseudoniem Jack Lance. Lezen die boeken, mensen!

De heenreis.

Al sedert jaren mag ik mij hier in het gezelschap koesteren van intellectuele zwaargewichten als Jean Paul J., Piet T. en Bertram L. En als vanzelf wordt dan de diepere discussie niet geschuwd en wordt er nationale en mondiale problematiek op de korrel genomen. Zo werden dit jaar de grissende, grabbelende, bonusgeile graaiers in het bankwezen, bij de woningcorporaties, de zorgmaatschappijen en de onderwijsmolochen genadeloos gefileerd en aan de kaak gesteld. *Want wat nou: "Uniek talent", "We zijn het waard", "Ik werk zo hard" of: "Marktconforme beloning mensen!"* Ons gezelschap liet van deze loze bakerpraatjes geen spaan heel en ontmaskerde terecht deze charlatans als megalomane windvanen...

Zeker vergeleken bij onze eigen voortreffelijkheid.

Hopelijk lezen deze onverlaten dit artikel en beteren hun leven.

Ook andere brandende kwesties als de belabberde staat van het nationale onderwijs, de afkalvering van met name het taalon-derricht, klimaatkwesties en de treurig stemmende afbrokkelende pensioenen kwamen voorbij.² (*Afstempelen mensen!, nieuwe belastingtabellen, geen indexatie, ach de senior is weer dik de sigaar...*)

Daarbij wordt het kleine leed niet vergeten, zoals de sluipende hoefrot bij het Przewalskipaard, het beroerde speelmaterialopruimdisciplinegebrek bij de Kon.Erk. Venlosche Schaakvereniging, het slechte weer in het algemeen en het toenemende ontbreken van asbakken in de horeca.

Wat dit allemaal met schaken van doen heeft?

Niets. Maar toch.

En zo geraken wij in 1 oogwenk op de plaats van bestemming.

Przewalskipaard met eksterooog (beneden)

"Best rot met lopen hoor, mensen!"

Aankomst en inchecken.

Ter plaatse wordt als eerste het hotel opgezocht en de inschrijving geregeld. Van groot belang daaromtrent is de kleurverhouding: 2x wit of zwart? In welke groep speel ik en wie van de vele ouwe bekenden lopen er rond? De prijs van een Belgisch biertje? Nadat deze *levenswichtige* informatie is ingewonnen, wordt de lokale horeca culinair geïnspecteerd en de innerlijke mens gesterkt voor het komende karwei die avond: *18.30 uur, de eerste ronde...*

Ronde 1, de speelzaal in.

We betreden dan een soort van sporthal, volgestouwd met lange tafels en stoelen.³ Daarin de specifiek dampende microkosmos van een licht nerveus schakersvolk, zowel deelnemers als Kiebitzen, vol van verwachtingsvolle spanning van wie zij zo dadelijk het leven zuur gaan maken... Ja, schakers, denksporters met 1 Januskop! En om de schaaksfeer verder te verhogen, blijkt de organisatie een gedeelte voor wat grootmeestergroepen te hebben gereserveerd. Teneinde het *molestrisico* zo klein mogelijk te houden, is er tussen de deelnemers en de IGM's een hekwerk geplaatst. Zo wil men voorkomen dat die laatsten overlast in de amateurgroepen veroorzaken door bijv. door de zaal te lopen en ongevraagd aanwijzingen te geven of al meesmuilend stellingen te commentariëren.

² Zo, haalt u nu zelf maar eens even 1 dikke fout uit deze zin!

³ Natuurlijk zijn niet die stoelen lang hoor!

De Romeinse God Janus. De term januskop wordt wel gebruikt om te benadrukken dat een schaker diverse - vaak tegengestelde - eigenschappen of karakteristieken kan hebben.

Harry Potters *Quirinus Krinkel* is een moderne variant.

Maar goed, dat kunnen we natuurlijk niet toestaan.

Minpuntje is nu wel dat het gros der schakers door de zitkrapte de grootste moeite zal hebben om 1 hapje of drankje te halen; nadat men zich naar het looppad heeft “*geschraveld*”,⁴ moet je eerst maar ‘ns heelhuids de bar zien te bereiken. Om daarna de hachelijke reis met bijv. (hete!) koffie terug te ondernemen.

Toernooischaak: soms linke (erwten)soep!
Maar dan eindelijk: schaken.

Een kijkje in de speelzaal. Rechts Nico.

Bier, biljart & bitterballen

Het protocol na de eerste ronde gebiedt - ongeacht de uitslag - een bezoek aan de Wijk aan Zeesche ‘natte horeca’, meer in het bijzonder aan het rustieke etablissement ‘De Zon’. De winnaars worden daar toegedronken en gezongen, de verliezers ge-

⁴ *Schravele* (*schravelde, geschraveld*) → [Venloos dialect], (zich) moeizaam voortbewegen

troost en geblutste ego’s uitgedekt. Excuses, het verliessmoezenboek, de zelfverwijten, de frustraties, ronkend overwinninggebral, het mag allemaal voorbijkomen. En er wordt 1 eerste verkenning van eenieders partij afgewerkt. Soms hilarisch, hysterisch of historisch. Want immers zonder het wakend oog van de hedendaagse vermaledijde schaakelektronica... Dat gevreesde moment zal later plaatsgrijpen. En koddig en komisch daarbij de standaard analyse rituelen: te veel handjes op het bord met geagiteerd geroep. Vallende stukken. Een exempl van zo’n wijsheid in de nahand:

Schaker 1 (rode blos en opgewonden):

“*Speul toch e6 man! Dan kinse dalik de luiper sloan & hebse geliëk al onder contrôle! Zoogse det neet?*” Een antwoord stante pede. Schaker 2 (koeltjes): “*Zeker, jông, e6 kin. Maar dan is ut waal mat in twië: peerd f2 schaak en mat mit de dame...*”

Waarna de eerste spreker met het schaamrood op de kaken afdruipt om een rondje bier als boete te bestellen. Lachen!

Weer anderen houden zich onledig op het groene laken. Vooral Piet en Nico blinken hier uit in het biljarten over drie banden. En vroeger waren er ook darters in onze gelederen, maar die blijven al een aantal jaren thuis. Jammer!

Enfin. Na nog het nodige aan Bacchus te hebben geofferd, worden de armen van zijn collega Morpheus opgezocht, immers morgen ronde 2. En fris graag!

Morpheus, de Griekse God van de Droom met Iris. Slaapverwekkend...

Dag 2

Na 1 stevig ontbijt verzamelt het gros der schakers zich in een belendend zaaltje alwaar, weer volgens protocol, de door sommigen gevreesde kritische computerpartij-analyse gaat plaatsvinden. De minder geharden onder ons onttrekken zich aan dit ritueel door een strandwandeling te gaan ondernemen. De rest neemt verplicht deel aan de zgn. “*biechtstoelprocedure*”. Zo althans werd dit jaren geleden treffend gemunt door Frans Mertens. Wij bekennen dan aan Hogepriester Piet (want die heeft zijn computer meegenomen) al onze zettten. En ja, dan komt vaak een & ander aan het daglicht dat niet verdragen kan worden... En dat leidt meermaals tot diepe teleurstellingen; blijkt de zo bejubelde zege alsnog zo lek als een mandje... Of lag de zege voor het grijpen, maar niet gezien. Een ultieme loutering voor de geest en 1 stap naar een beter mens zijn. Een staaltje uit eigen biechtstoel volgt aan het eind van dit relaas.

Goed, de zonden worden naar goed katholiek gebruik bekend, wordt er berouw betoond, boete gedaan en absolutie verstrekt: “*Ga heen in vrede en blunder niet meer!*” Helaas vaak aan dovemansoren gericht. Dan volgt de tweede ronde om 13.30 uur. Na afloop daarvan herhaalt zich het stramien van de vrijdag:

- droge horeca
- natte horeca met divers vertier
- nachtrust

Ach, het leven van een schaker kan zo simpel zijn.

Biechtstoel,
wie kent hem nog?

“*En toen speelde ik heel vals paard f5 en lachte ik gemeen, pater en toen ging hij schelden en smeed alle stukken om. Toen heb ik 'm met het bord op zijn kop geslagen..*”

De slotdag

En zo breekt al weer de zondag aan en een laatste kans de score op te kalefateren. Het zaterdagscenario wordt weer trouw gevolgd – ontbijt, biechtstoel – en dan rukt men voor de slotronde uit richting “De Moriaan”, de speelzaal. Wie vlot klaar is, werpt nog een blik in de analysetent alwaar hooggeleerde commentatoren zo’n beetje onze biechtstoel trachten te imiteren. Het lijkt er nog niet op...

Als dan de gelukkigen hun prijs in €'s hebben afgehaald, wordt weldra de thuisreis aanvaard.

Een laatste nostalgische blik achterom en dan richting het roepende en smachtende thuisfront.

Hier zullen de volbloed schakers onder u zich waarschijnlijk wanhopig afvragen: “En, wordt er potjandorie nog geschaakt, of hoe zit dat?”

Ja hoor. Als kers op de (ingezakte) taart volgt er nog een tweetal opmerkelijke stellingen van Dirk (Bergmans) en...Nico.

Eerst Dirk. Groep 4 D.

Wit: Dirk Bergmans (1903)

Zwart: Joost op 't Hoog (1850)

We benaderen de materie na **44...Kf5-e4**

Dreigt Kxd4.

Leeuw Dirk kan hier zijn antagonist vrij simpel (?) de strot afbijten. Dat deed hij niet. Winnend is nu: 45.f5! dit boertje moet worden gelaten ... Kxf5 46.Kf3 Kg5 47.Ke3 Kf5 48.f4 Kf6 zie diagram

En hoe nu verder? Het thema is uiteraard: oppositie. Dus: 49.Ke2! (ook Kf2 is OK) ...Ke6 50.Kf2 Kf6 51.Kg3 Kf5 52.Kf3 wit heeft nu de oppositie en stoomt daarna moeiteloos door. Ook andere varianten vermogen wit niet te stoppen. Naspelen, mensen! Een belangrijk leermoment! Alleen..., Dirk zag dat allemaal niet en speelde: **45.Pf3** en na het weinig verrassende zwarte **45...Pd7** wist D. niet verder. Jammer!

Hij was wellicht aangestoken door het virulente remisevirus in zijn groep; alle potten eindigden gelijk!⁵

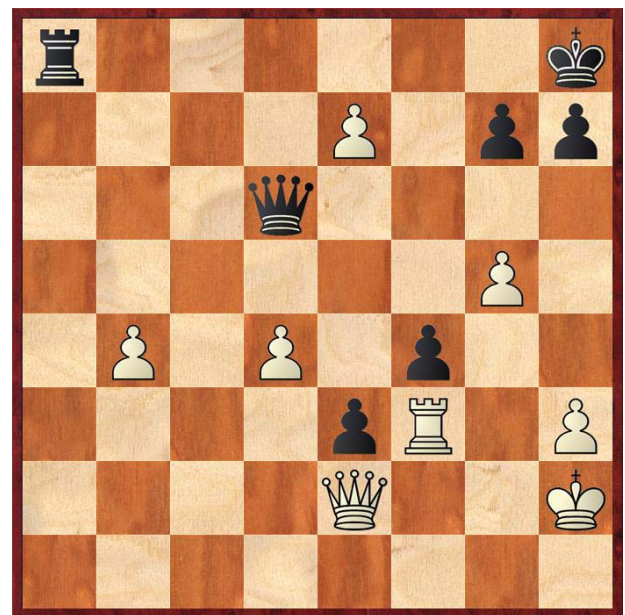
Dirk (links) in zijn functie als voorzitter van de B.S.V.

⁵ Hiertegen zou de toernooileiding keihard moeten optreden. Bijv. overspelen onder toezicht van Badr Hari.

En dan is er nog het gevalletje Nico. Nadat ik in de eerste ronde een prachtige stelling om zeep had geholpen, dreigde ik via een eendere route wéér het punt te verspelen. “Over mijn dooie lijk”, dacht ik. En dat had zomaar gekund.

Wit: Nico van der Hoogt (1860)
Zwart: Gerco Stapel (1850)

In 2 zetten wist ik – in tamelijke tijdnood – een gelijke stelling naar de gallemiezen te schuiven. **Na 39.Tg3-f3** zit de mot in de witte positie... diagram, jongens!

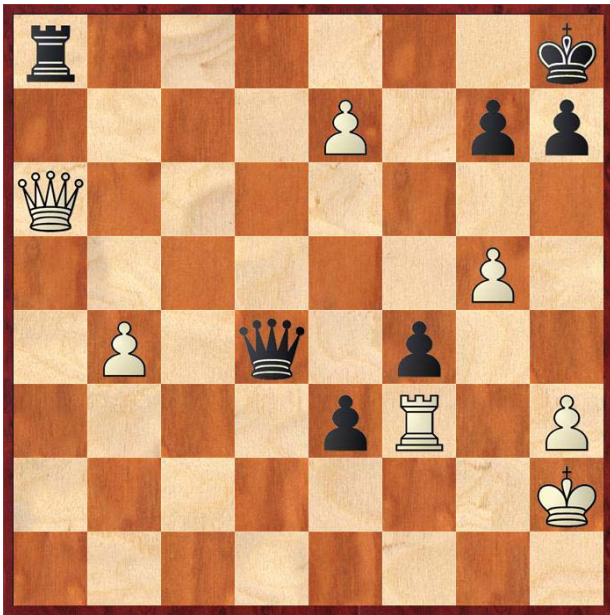
U ziet het zelf: de witte toren is gedegradeerd tot machteloos blokkadestuk en zwart gaat wits ‘losse pionnen’⁶ als een pacman van het bord happen. Exit Nico. Maar mijn sympathieke tegenspeler biedt me met zijn volgende zet nog een laatste kans op lijfsbehoud...

Want speelt: **39...Dxd4 (?)** en dat is te vroeg gesnackt! De beklagenswaardige witspeler kan zich nu namelijk op Houdini-aanse wijze uit de ‘Schlamassel’ wurmen. (Een vaste rubriek in mijn *Leib und Magenblatt* “Schach Magazin” is getiteld: ‘*Raus aus dem Schlamassel!*’ Daarin worden schijnbaar hopeloze stellingen behan-

⁶ ‘losse pion(nen)’ → zo wordt dit kleine voetvolk door Dick Kappert genoemd.

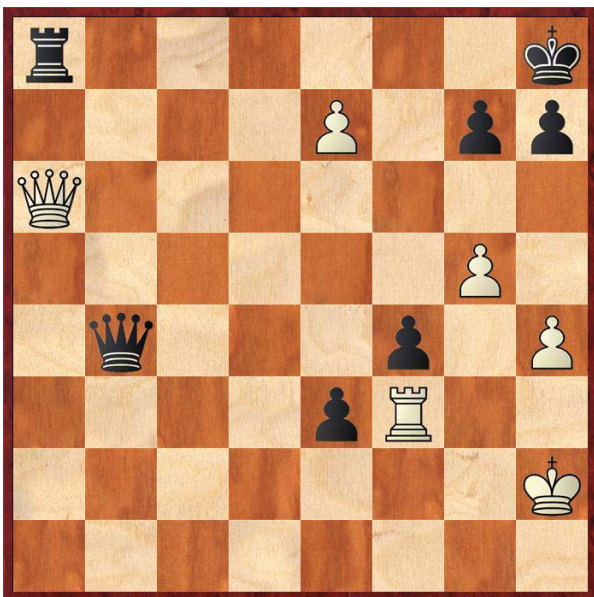
deld die door een *wonderbarer* zet alsnog
gered kunnen worden)⁷

Hier met: 40.Da6!!

Fantastisch! Valt de toren aan want uiteraard is de dame taboe wegens e8T(!) mat, de a-lijn is afgesneden en er dreigt Dxa8. Zwart moet in eeuwig schaak vluchten...

Klein minpuntje, N. zag dat niet en speelde: **40.h4**, ruimte voor de koning. Gerco pacmande verder met **40...Dxb4** waarmee de tijdcontrole was gehaald. *En toen kwam ik wel met 41.Da6!!*

Nu is het echter te laat. Na **41...Te8**
42.De6 Dxe7 is het over en sluiten. Kennelijk nog beduusd van het overdonderende Da6!! speelde Gerco: **42...e2** **43.Dxe2** en kwam ik met de schrik vrij...

Die avond liet ik trots mijn 'vondst' zien aan ieder die het maar horen wilde.

De ontzuivering volgde 's anderendaags in de biechtstoel.

Maar, zoals men aan de Noord-Hollandse kust pleegt te zeggen: *"Beter een meeuw op het strand, dan een bokking in zee!"*

En zo is het maar net.

Tot slot wat sfeerbeelden van speler/fotograaf: Bas van der Grinten. ©

Tijdens de biechtstoel: "Waarom Pferd b3 in Gottesnamen Bertram?" J.P.J. kijkt benauwd toe...

Boeb in opperbeste stemming en apaiseert zo alvast zijn opponenten...

Tot zover, mensen! W.G. Nico

(Positieve) reacties naar: nvanderhoogt@hotmail.com

⁷ "Raus u.s.w." → Weg uit de ellende!